m 899

IOHANNIS

IESSENII à IESSEN,

DE SANGVINE, VENA SECTA DIMISSO, IVDICIVM.

PRAGÆ,

In Officina Typographica

ANIELIS SEDESANI.

Anno M. DC.XVIII.

ILLVST: AC MAGNIF: DN: DN:

GEORGIO TVRSONI

DE BETLEHEM-FALVA COMITI ARVENSI, &c. VNGARICI EXERCITVS DVCI, VIRO THOGA SAGOQ. FLORENTI, PATRIAE DECORI, VETERIS FAMILIARITATIS REVOCANDAE, ET BENEVOLENTIAE NOVAE CONCILIANDAE STVDIO, HANC SANGVINIS CONSIDERATIONEM. OFFERT DONATQ.

DOCTOR IESSENIVS.
Eq. Vng.

Jessenius Pragensis Academiae Cancellarius & Legatus, post Cladem Pragensem 1621 Capite plexus Ætat. 55

BRITISH MUSEUM
SALE DUPLICATE
1787

DE SANGVINE, E VENA *MISSO, IVDICIVM.*

ACTIONIS MEDICÆ PARS ALtera, quæ juxta Hippocratem in ſuperabundantium detractione occupata, non habet inter omnia operis ſui genera eo, quod ſanguine mittendo peragitur, præſtantius. Jſtud n. vt jam olim ratio comperit, ſic experientia confirmavit, cunctis evacuationum auxilijs, tam operationis celeritate, ſecuritate, quàm tolerantiæ facilitate, ſuperius: nullo propè in morbo ab Hipp. intermiſsum: cuius, præter Veterum teſtimonia, utilitatem quotidianus etiã fructus probat; ſi modò is temeritate, aut caſu non pervertatur; ita, ut reprehenſores magnæ medicationis huius, Eraſiſtrateos, meritò refutare aggreſsus, feciliter confutarit Galenus. Et quis eſt, qui cum ſciat, multiplicium morborum cauſam eſse Sangvinem, non exiſtimet, eam protinus pullulante adhuc morbo ſuccidere, & in prima, ut ajunt, herba necare, factum optimum; præſertim cum videanus, febres, priusquàm incandeſcant, venæ ſectione extingui: putredines, deobſtructis vaſis, ſolvi: inflammationes ſubnaſcentes jugulari: nec promptius aliud eſse ullũ, quo plenitudo præſens exhauriatur, aut citiùs intercipiatur fluxio. Verùm, non tantùm præſervatorium ſimul, atq; Curatorium venæ ſectio extat præſidium; ſed judici-

um inſuper præbet de ſtatu valetudinis, præſentibus & impendentibus morbis; innuit remedia; docet modum inſtituendi victum; quin & ingenia tandem, moresq; prodit hominum. Hæcq; multò dexteriùs omnia, quàm quodvis corporis excrementum: quandoquidem Sanguis longè illis nobilior, uti actionum in nobis autor, ita viſcerum & univerſæ corporis conſtitutionis index certior. Quo pacto igitur in ipſius exploratione verſandũ, monere nunc propoſitum: paucis tamen, pro familiari mihi brevitate.

Et primò quidem, quò ſubjecti habeatur cognitio, quæ ſit natura Sangvinis; poſtea, quid circa hunc exeuntem ſpeculandum; demum, quæ in excepto conſiderãda, tenẽdaq;, expoſiturus.

Sangvinis vocabulum, è græca Etymologia, quòd eo corpus vegetetur, ſuſtentetur, atq; vivat, Iſidoro videtur deſumptum; Latinis autem, quaſi Suavem, dictum. Hippocrati humor hic, venis, propriè ita nuncupatis, concluſus, Contentorum nomine audit, tertiumq; corpus noſtrum conſtituens ipſi eſt principium.

Ariſtoteles alimentum ultimum definit: quẽ alius, & fortè meliùs, corpus liquidum, ex alimento genitum. Hunc ſanè ſuccum, qualis quidem primâ apparet fronte, naturâ ſui minimè ſimplicem, ſicut & Cous noſter olim jam docuit, ita & ſenſus ipſe, quatuor diverſis partibus compoſitum apertè oſtendit: nec eſse aliud, quàm ſanguinis propriè ſic dicti; pituitæ item, & utriusq; bilis acervum

ervum, Elementorum Mundi ſobolem primogeneam;
quibus commiſtis, & juſta proportione temperatis, San-
guis communiter ſic vocatus, conflatur, quo etiam
oto per venoſos tubos diſtributo partes corporis nutri-
intur. Proinde Philoſophos ex eo, quod Sanguis,
priusquàm venis illabatur, excrementa ſua deponat, al-
erius prorſus commertii expertem arbitrantes, dudum
erroris auguerunt, & convicerunt Medici. His etenim
cum inſtitutum ſit multò, quæ ad humani corporis natu-
ram pertinent, ſubtiliùs ſcrutari; deprehenſas in Sangui-
ne cæterorum humorum reliquias, non temerè á natura
relictas, judicantes, de uſu inquirendo multum anxii,
tandem ad ortum & nutritionem ipſos cum ſanguine fa-
cere compererunt: diverſam hanc Sanguinis eſsentiam
partium varietate alendarum exigente. Ordinatũ autẽ
ta eſt, ut ſanguis, dilectiſsimus naturæ filius, uti ipſum
Avicennas compellat, reliquos inter vigeat plurimus,
caliditate & humiditate temperatus: parcior autẽ quaſi
huius conjunx, humor alter, pituita, multò etiã ob nati-
vam cruditatem frigidior, unde quoq; per antiphraſin,
quod omnium minimè inflammetur, Phlegmatis nomẽ
ndeptus. Porrò minor adhuc quantitas bilis, quæ ve-
uti flos perhibetur eſse ſanguinis, caliditate excedens &
iccitate. Longè deniq; paucißimus, illius quaſi fex, â
olore melancholia denominatus, frigidus atq; ſiccus.
Horum qualitate, unione, & ſymmetriâ ſervatâ, valetu-
lo nobis perſtat: violatâ, morborum penè omnium pa-

 rens,

rens, oboritur cacochymia. Contrahunt a. labem ſinguli, partim victu delinquentium culpâ; partim cœli aëriſq; injuria; ita, ut qui naturales priùs fuerant, factionis evadant adverſæ: atq; tum non ampliùs placidè amici cohabitant, ſed abſq; rectore exleges ſeditiosè tumultuantur in corpore. Ex qua conturbatione non ſecus, ac in lactis agitatione (butyrationem vocant) ſuccorum fit ſeceſsio. Jbi, qui potior & ferocior impetu, ſi non principem aliquam partem obruat, debiliori ſaltem vehemẽter inſultat, adeò, ut vel ſubitam mortem, vel difficilem decubitum ſequi oporteat. Hæc in genere de Sanguinis conditione.

Quoniam igitur Sanguis alius in laude, alius in vitio; priusquam illum, qui apertá venâ prolapſus, vocemus in judicium, optimi ante, tanquam characteris, & cæterorum regulæ, præmittenda deſcriptio: qui peccantium cruorum judex non aliter ſit, quàm eſt recta linea obliquarum omnium. Huiusmodi ſanè (grata naturæ poſſeſsio, divitiæq;,) ille, qui æquabilis, unius cujusdam, quale oleum, ſubſtantiæ; apertâ emanat venâ, ruber & ſplendens, non hærens, refrigeratus autem in aqua atq; grumũ deſinens. Talis ante, etiã indicium ſui præbet ad faciei malas conſiſtens, partes molles, per raram cutem, veluti vitrum & cornu proſpectans, floridus: ſicut & actionum integritate, mentis amænitate, copiâ tantùm luxurians, unicamq; in victu depoſcens temperantiam. Nunc ad rem ipſam.

E

Et primò, quid in profluente ſanguine attenden-
dum, diſquiramus.

Quotieſcunq; requirens, & unà permittens præſens
fuerit venæ ſectionis ratio, obfirmato inprimis patien-
tis animo, & pauculo acidolo ſucco refecto, cautè agre-
dienda vulneratio; ægro, ſive naturâ delicatior ſit, ſive
morbo languidior, ſupino conſtituto. Sed quia duplex
venarum genus, ſibiq; habitatione vicinum; unum qui-
eſcens, vibrans alterum: illud propriè venarum, hoc
arteriarum nomine dictum: in illo, humor contentus
corpulentior, in hoc verò tenuior, è priori, deſtillatione
quaſi, cordis calore elicitus, ardentior, ſpirituoſiorq;;
ne, quod nonnunquam errore evenit, loco venæ per-
cuſa arteria, nobiliori fuga pateat Sanguini; lapſus in-
de conjectandus, ſi, quod Galenus de loc. male affect.
monuit, cum ſtrepitu, ſubflavens atq; tenuis proſiliat, qui
illicò inhibendus. Quoties verò feliciter collimatũ â chi-
rurgo fuerit; num Sanguis alacriter defluat videndũ; an
verò ſtillatim tantùm & lentè prodeat. Quodſi hæſi-
tans rubicundior ſit, copiam, quâ viam ſibi obſtruit, de-
notat: ſin nigricãtior appareat, ob craſsitiem ſui, tranſitu
prohibi; quæ tarditas vulneri oleo illito poterit adju-
vari, modò illa non formidine patientis, aut plagæ an-
guſtiâ provenerit. Alijs Sanguinis ſtatum, hoc pacto
examinare viſum eſt. Guttam ungui injectant, quæ, ſi
continuò defluat, tenuitatem; ſin ſubſiſtat, craſsitiẽ ip-
ſius colligunt. Jd quod & hac ratione experiri
licebit.

licebit. Aquæ inſperſus vitro contentæ; ſi innatet, te nuitatis; ſin ſubmergatur, è pondere, craſsitiei: in medio verò pendulus, mediocritatis ſuæ, dabit conjecturã Calor Sanguinis ſubinde digitis explorandus, eádemq́ operâ lentor ipſius, atq; denſitas. Quantò igitur calidior deprehenſus fuerit, craſsiorq́;, tantò ſinendus eſt currere liberior; quò verò frigidior, tenuiorq́;, eò citiùs compeſcendus. Frequentanda etiã admoto digito ſanguinis interceptio, quâ devitata Syncope, colligẽteq; ſeſe natura, Sãguis ibit non tantùm alacrior, ſed juxta exturbabitur, qui ibi, deterior. Quod verò hoc in negotio potiſsimum, & in emanatione Sanguinis diligentiùs advertendum, Color ipſius eſt. Hic ſi, qualis nuper deſcriptus probus, & æqualiter profluat, ſimilem corpori ineſse reliquum exiſtimandum: nihilominùs ipſius abundãtiam propter, neceſsariam fuiſse eventationem. Sin depravatus conſpiciatur, & impurus totus, multò vtiliùs vacuatum eſse putandum, quod copia ſimul & qualitate peccet: qui & poſtmodum, vel repetitâ venæ inciſione vel etiam purgante medicamento conveniente extirpãdus. Ubi a. contingat, ſanguinem primò venientem ſyncerum eſse admodum, poſteriorem verò, citra phlegmonem corruptum; non diſsimilium circa viſcera latentium humorum præbebit argumentum, unaq; de mutãda diæta, atq; ſolidâ curatione inſtituendâ, conſilium. Sin ex inflammatione talis proveniat, materiem è parte affecta detractam, conjectandum. Solet n. in inte

ni

nis inflammationibus emiſſus Sanguis principio minus apparere vitioſus; quòd deterior circa morbi ſedem figatur, acſi foret cucurbitula detentus.

Proinde Hipp. lib. 2. acut. cap. 10. in talibus coloris mutationem (ſi vires tamen admittant) expectare jubet. Cui Galenus lib. de curat. per ſangu. miſsionem, ſubſcribens; in quibus, inquit, juxta ſectam venam phlegmone eſt ingens, optimum eſt, mutationem ſangvinis attendere, veluti indicavit Hipp. loquens de pleuritide. Nam alius eſt in phlegmone Sanguis, quàm qui ſecundũ naturam, ut pote plus excalfactus. Si enim ante hac candidior erat, rubior modò & flavior efficitur; ſin talis priùs fuerat, ad atredinem vergit, aduſtione. Hæc ille.

Quodſi verò Sanguis, qui initiò excernebatur pravus, ultimò fundatur purus, perfectam teſtatur vitioſitatis exinanitionem. Raro obſervatum, malè olere Sanguinem: quodſi tamen fædum ille ſpiret, maximam portendat putredinem oportet. Atq; iſta ſunt, quæ circa exeuntem Sanguinem ſpectanda.

Quò verò, præter hæc, in reliquorum conſiderationem perveniatur cõmodiùs; Sanguis non uno duntaxat, quod plerumq; ſolet, vaſculo, ſed tribus ad minimùm, iisq; fictileis, aut vitreis, nequaquam autem de materiâ bibulâ, aut quæ qualitate aliquâ Sanguinem poſsit inficere, compoſitis, excipiendus: ordineq;, loco tuto & umbroſo repoſitus, chartæ tegmine, cõtra pulverũ illapſus defendendus; perq; vices retectus, quomodo ſe circa concre-

tionem habeat, contemplandus. Sicuti enim quamdiu intra venas degit Sanguis, non tam caloris temperie, & ſpirituum contubernio, quod Ariſtoteles putavit, ſed potiùs ob peculiarem facultatem, quâ locato locus ſaluti eſt, non glaciatur & concreſcit: ſic extra has prolapſus, etiam intra corpus, mox vel putreſcit, vel in grumum vertitur pernitioſum. Et cum nullibi, præterquàm in corde, & torculari, quod Hierophilus cerebri lacunar vocat, naturaliter extra venas Sãguis ſubſiſtat: his quoq; tamen locis, id quod in quibusdam apoplexiâ tactis, aut ſyncope frigidâ, ut Salio videtur, collapſis, anatome deprehendi, ſolet in grumum faceſsere. Occaſionem coalitioni huic, fibræ ſuggerunt. Hiſce qui Sanguis deſtitutus, aut cui, quod lanii norunt, demptus, nunquam gelatur, quæ in partium corporis noſtri texturâ ſtaminum vices ſubeunt, affuſum Sanguinẽ excipientia, firmãtiaq;.

Corpora hæc, quando è manu, pedeq; minori, pro more, in calentem aquam Sanguis mittitur, lanæ carptæ in modum, vaſis fundo, tum injectis virgultis, inſtar glutinis adhærent: quæ vulgus vitioſi humoris, & morbificæ cauſæ nomine damnat; cum tamen vtilis plerumq; pituita ſit, & ſimilium partium alimentum.

Sanguis igitur, (quod intra horam explorari poteſt) aut mox, aut tardè, aut nunquam congelatur. Qui coit ocyus; craſſus, denſus, è fibrarum corpore cenſendus, & autor obſtructionis: qualis oxymelite incidendus, attenuanteq; emendandus victu. Qui verò ob cruditatẽ

tardiùs

tardiùs ſtabilitur; viſcerum roborationem, alimentaq; requirit craſsiora. At ſubſiſtens nunquam, aqueus, aut ſtans tantùm tremulus; quia vel fibris prorſus deſtitutus, vel minùs cohærentibus præditus; ideoq; alendis agglutinari partibus neſcius, conſummatæ exiſtit cacochymię nuncius.

Elapſis poſt non minùs ſex â venæ ſectione horis, loco illuminato, extracti Sanguinis ulteriùs inſtituenda examinatio. Et primò quidem, cruori circumfuſus ſpectatus humor, lacti quod ineſt, ſero (inde fortaſsis quod tardiùs prodeat) ſimilis, Sanguinis Serum dicitur, eſtq; recrementi portio vrinarii. Suppeditant hoc cùm pocula, tum humidiora eſculenta. Jſtud ſubſtantiæ ſiquidem aqueæ, nimiùmq; tenuis, nunquam verti in alimentum poteſt; uſu tamen non caret, quem præſtat, cibos partim in ventriculo diluendo, partim chylum per tenuiſsimas venas ducendo. Eſt optimo habitu præditis perpaucum, nec tamen nullum. Copioſius, niſi largâ meri potatione, humidiorum eſitatione, aut febris colliquantis æſtu proveniat, minatur hydropem. Quapropter coacervatum, vim ne exerceat, motu diſsolvendum & vigiliâ; veluti quoq; alimentis, tum medicamẽtis calefacientibus, ſudores urinasq; provocantibus, imminuendum.

Penuriæ autem ipſius, contrariis conſulendum. Sed, quod certius, tam de quantitate, quàm colore Seri, judicium fiat; placidâ effuſione, vitro exceptum, inſpectandum.

 dum.

dum. Colorem æquè, ut lotium, à bile habet, quâ cum, tenuitate ſui, conuenit ſerum. Idcirco, in valentibus, pauxillo apparet veluti croco tinctum: in ægris autem, vel ad morbos diſpoſitis, cernitur luteum. Sunt Serorũ totidem, quot humorum ſpecies; ita ut nequicquam, uti videtur, ſimplex exiſtat, ſed quale Sanguis ipſe, mixtum; cuius quoq; , ſi naturaliter ſeſe habeat, tenax eſt proportionis. Conſtat hinc duum eſſe Serum generum, vnum, ut eſt humoribus cõmune omnibus (de quo potiſsimùm hîc) quatenus verò cuiq; proprium, alterum. Quin & utrumq; rurſus geminum, naturalitate & innaturalitate contentum: huius ἰχῶρα: illius ὄῤῥον Græci nominant.

Per ἰχῶρα Hipp. non ſimpliciter ſerum intelligit, ſed id quod pravâ præditũ ſimul ſubſtantiâ & qualitate; unde 2. Epidem. à causâ, ἰχῶρας vocat quaſdã in cute puſtulas.

Plato in Tymæo, ichorem alium Sanguinis, et quidẽ mitem; alium acidæ bilis, & agreſtem, citat. Utriuſq; autem interpres Galenus, craſsioris partis colamentum in ſingulis humoribus agnoſcens, ſerorum collatione inſtitutâ, bilis nigræ maximè cenſet noxiũ; benignius, flavæ: magis placidum, pituitæ; omniũ verò blandiſsimũ, Sanguinis pronunciavit; niſi corruptione ſubſtãtiæ propriæ, aut etiam, quod non inſolens, alterius in ſocietatẽ vitii veniente evadat pernicioſius. Seri cuiuſq; humoris exceſsũ color docebit: rubicundior, Sanguinis; pallentior, pituitæ: flavior, bilis; nigricans, humoris atri. Sed & guſtus, experiri xolenti, futurus declarator: dulcis ſapor

San-

Sãguinis; inſipidus vel ſalſus, pituitæ; bilis flavæ, acris; acidus, nigræ. In haſce qui negligentiùs attendit Ichorum differentias Medicus, eum & circa morborum cauſas ſpeculando confundi oportet, atq; falli, & in remediorum quoq; excogitatione graviter hallucinari.

Romoto Sero, Cruor tandem ipſe contuendus. Sanguis exactè percoctus, nullâ vitiatus cacochymiâ, ruborem cum ſplendore floridum, ex hepatis carne, repræſentabit; integerrimæ valetudinis documentum. Nam quia ſyncerus, probè ipſum miſtis conſtare humoribus, & æquabili chylo ortum, exiſtimandum. Js verò, qui diverſo poſitu, velut columbæ collum intuenti apparet varicolor, gliſcentis in tumultum Sanguinis edet augurium: quo etiam formidabilior multò is, qui maculis ũdiq; ſpectabilis diſtinctior. Juſtus enim tum metus urget vereri, ne, quem molitur natura corruptum ſecernere Sanguinẽ, imbellior fortè in partem aliquam amandet nobiliorem. Quare feſtinanter benignis ſubmovendus catharticis, minimè autem medicamentis irritandus elatteriis; Triphera ſimiliter Saracenica, Myrobalanis cõditis, Jntybaciorumq; decoctis, aut quoq; ſeri uſu caprilli emundandus. Sin verò pallorem quendam & albicantiam Sanguis præ ſe tulerit, indigeſtionis ſuſpicionẽ movebit; eoq; cruditatis majoris, quò ad lactis propiùs acceſſerit candorem. Sunt qui eundem ab aduſtione pariter generari contendant; mihi profectò nunquam, præter in corporibus nimiùm refrigeratis depre-

henſus; ut plurimùm verò morbo venereo correptis, ubi cutis inſtar, reliquæ maſsæ adhærere ſolet tenaciſsimus. Color poſtea, cum lumine flavus, lividus, viridis, & niger, Sanguinis in bilem, & atrum humorem incendio demutati (ſive epatis intemperantiâ evenerit, ſive etiam longiori illic Sanguinis hæſitantiâ,) facit præjudicium. Quodſi autem ater, vel quoq; lividus ſplendoris expers ſpectetur obſcurus, arguet potiùs frigiditatem. Quemadmodum autem ibi, acria atq; dulcia; ſic hîc noxia ſunt, quæcunq; acida. Perrarò admodum obſervatus Sanguis cineritius eſt, ea propter, quod color hic extremæ ſit exuſtionis terminus. Sicut verò laudabilis ſuperficie color Sanguinis, quò deſcenderit in maſsam altiùs, eò ſignum lætius; ſic quantò deterior, triſtius.

Præter hæc modò adducta, alia duo reſtant, nunquã ſeſe grumo immergentia, ſed ſuperficietenus duntaxat hærentia, ubi adfuerint, conſideranda. Primùm pingue quiddam ad implicatioris araneæ telæ formam ſuper extenſum; id quidem in obæſis, Sanguinis in adipem trãſitum; in gracilibus verò, ob colliquationem, marcorem portendit. Alterum, & viſu frequentius, perſtans ſpuma eſt, (nam quæ fluoris impetu emergit, nunquam durabilis) hæc craſsus humido viſcido incluſus flatus; qui tenuior, exhibet bullas. Flatus igitur omnis, ſiquidem debilis caloris filius, calefactoria poſtulat attenuantia, quibus ille diſsolvitur, & natura corroboratur.

Hiſce actis perſpectiſq; omnibus, concretus poſtremò

rudicula

rudiculâ pertentandus Sanguis, qui impulſui renitens, pituitæ lentorem patefacit, illiusq́; in Subſtantiæ modo vicium; Incidentibus emendandus. Obediens autem promptè, ſpondet mediocritatem. At illico ad bacilli tactum diſsiliens, fibroſi generis confitetur putredinem.

Solent quandoq́; etiam, contrectantibus Sanguinem, Carunculæ quædam ſeſe offerre, cineres item atq́; arenulæ; quæ ablutione, colaturâq́;, diſtinctiora effici debent corpuſcula. Hæc penitiùs digitis explorata, friabilia ſi fuerint, corruptos aduſtione humores oſtendent, fœdamq́; ominabuntur ſcabiem: Sin candida, lentorem ducant; corporis impinguationem, & facultatem aſsimilatricem validam demonſtrabunt. Alicubi de lepra ſuſpectorum cruorem, ſale aſpergunt, aut acerrimo aceto committunt, quo porrò conſiſtente, ipſos quaſi convictos, morbi reos peragunt.

Finem tractatui huic impoſiturus repeto, quod ſum præfatus: Sanguinem nimirum præter corporis conſtitutionem, Mentis quoq́; manifeſtare indolem. Senſit iſtud de Nat. hom. Hipp: idq́; libro ſingulari, cui titulus, Quod animi mores corporis temperaturam ſequantur, confirmavit Galenus. Ariſtoteles quoq́; in Phyſiognomicis, Pariter á corpore Animam, ac hóc ab illâ mutari affirmavit. Cui & Avicennæ dictum hoc: Sicut Animam corpus ſequitur in ſuis actionibus; ita Anima corpus, in ipſius paſsionibus, conſentit.

Quis deniq; nativis corporum temperamentis, humorum

morum commutatione, in contraria verſis, Animi affectus atq; ſtudia non videt permutari? Cernuntur, quibus abundantior Bilis eſt, humor mobilis, ingenio præditi excogitatorio, promptoq́; iracundo tamen, & ſententias præcipitanti. Contra, Melancholiâ abundantes, ſucco ſubſidente tardo, quieti potiùs conſultant, & ſibi conſtãtes, deliberatè judicium proferunt, immutabiles. Sanguinei in inveniendo, judicandoq́; perſtant medii. Simplicitatis autem, & ignaviæ autor, in quibus excedit Pituita. Etſi verò his diverſis Sanguinis temperaturis affectus hominum variant, ſenſusq́; animi; non ob id tamen conſtitutionem hanc, quod quibusdam, etiam doctis, putatum eſt, Animam ipſam, adeoq́; Mentem eſse, concludendum. Sic enim foret hæc, quod cogitatu turpe, dictu impium, merum accidens. Verùm ineſse nobis aliam temperaturâ ſuperiorem, diviniorem, formam atq; ſubſtaatiam, vel unum iſtud ſatis convincat, quod non ſecus, ac in cicurandis indomitis beſtiis potens inſtitutio, humanis affectibus dominetur Ratio, Magiſtra ſuperior actionum.

Abſolutæ Opellæ huius, DEO mecum debetis gratias Philiatri; Cuius gloriæ, Veſtræq; utilitati deſtinavi ſcriptiones meas; voluptatem potiùs inde captans, quàm laudem: quanquam & hæc ſequitur labores publicos, invitamq; extorquet ab æmulis, & invidis, approbationem. Quod igitur dudum conſtitui, & ingreſsus ſum vitæ genus, non deſeram; Speculando nimirum mihi, Agendo verò aliis, pergam eſse commod[illegible]s, quàm plurimis. Valete, brevi Vrinarum Speculum, nō diſsimilis argumenti opuſculum, habituri. Pragæ, in Cynocaumatis perficieb, Anno 1608.

ô

a